

A Kúria a dr. Grósz Balázs jogtanácsos által képviselt felperesnek a dr. Keszthelyi László ügyvéd által képviselt alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt a Fővárosi Törvényszéken 19.G.40.315/2009. szám alatt indult, és a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.245/2012/5. számú ítéletével befejezett perében a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az alperes részére 100.000 (Egyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az állam javára, felhívásra 3.500.000 (Hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes mint megrendelő, és a felperes mint vállalkozó között létrejött vállalkozási szerződés alapján a felperes kb. 50 %-os készülségi foktól kezdődően végezte a ... kivitelezési munkáit 2007. október 4-től kezdődően. A kivitelezés során a peres felek megállapodtak arról, hogy a korábban kalkulált 180.000.000 forintos összegből a vállalt munkálatok nem valósíthatók meg, ezért a felperes részére járó vállalkozási díj összegét m²-enként 90.000 forint + ÁFA plusz - mínusz 10 % összegben határozták meg.

A felperes a kivitelezési munkákat 2007. október 4. és 2008. január 3. között végezte. Az alperes a felperestől összesen 218.606.880 forint összegben fogadott be számlát, melyből jótéjesítési és jótállási visszatartásra tekintettel 201.210.000 forintot fizetett ki a felperes számára. A felperes 2007 decemberében projektvezetési díj címén 1.117.000 forint + ÁFA, 2007. december havi vállalkozói díj címén 18.500.000 forint összegben állított ki számlát, majd 2008. évi teljesítések, anyagigazgatási díj és díjfedezet címén

23.932.561 forint + ÁFA összegről állított ki végszámlát az alperesnek. Ezeket a számlákat az alperes nem fizette ki. A felperes az építkezésről 2008. január elején levonult.

A felperes 2011. szeptember 28. óta felszámolás alatt áll.

A felperes kereseti kérelmében 43.319.127 forint vállalkozói díj és járulékai, továbbá 1.410.900 forint megbízás nélküli ügyvitel jogcímén járó összeg, és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy az összesen 245.940.027 forint követeléséből az alperes 201.210.000 forintot teljesített, ezért a fennmaradó 44.730.027 forint megfizetésére tartott igényt. Az elvégzett munkák értékének bizonyítására igazságügyi szakértő kirendelését kérte. Az elsőfokú eljárás alatt felszámolás alá került. A felszámoló jogi képviselője viszont azt adta elő, hogy az építmény alapterületére és a 90.000 forint/m² díjazásra tekintettel a felperest 100 %-os teljesítés esetén 257.400.000 forint + ÁFA vállalkozói díj illetné meg. Erre figyelemmel kérte a jogviszony elbírálását, és visszavonta a szakértői bizonyításra tett indítványát.

Az alperes ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Rámutatott arra, hogy a jogviszony megszűnésére figyelemmel a felek közt el kell számolni. A felperes szakértői bizonyítással tisztázhatta volna, hogy a vállalt munkák mekkora hányadát végezte el, és az alperes által nem vitásan teljesített összegre figyelemmel ehhez képest még milyen összegű díjazás illeti meg. Az elsőfokú ítélet értelmében e bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, ugyanakkor a rendelkezésre álló adatok alapján az állapítható meg, hogy a 90.000 forint/m² átalánydíjra, illetve ennek 10 %-ban történő esetleges növelésére tekintettel a felperes 100 %-os teljesítés esetén 257.400.000 forint + ÁFA díjazásra lett volna jogosult. Az alperes a teljes épület készültségét 75 %-os arányban ismerte el a felperes levonulásának időpontjában, ebből következően a felperes a saját vállalatát 50 %-ban teljesítette, így a kalkulált díj arányos összege 128.700.000 forint + ÁFA, azaz bruttó 160.875.000 forint illethette volna meg. Miután az alperes nem vitásan megfizetett 201.210.000 forintot a részére, így további tartozása nincsen.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a peres felek közötti átalánydíjas vállalkozási jogviszonyban az 50 %-os mértékű készültségi foktól számított munkavégzés mértékét a felperesnek kellett volna bizonyítania, azonban erre nem került sor. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság számításaihoz képest

rámutatott arra, hogy nem vitásan a felperes többletmunkát is végzett, ezt az alperes bruttó 25.000.000 forint értékben ismerte el, azonban ezt hozzáadva az elsőfokú bíróság által kiszámított összeghez, bruttó 185.875.000 forint járna a felperesnek. Az alperes 201.210.000 forintos teljesítésére tekintettel ez azt jelenti, hogy a felperes további összeg kifizetésére az alperestől semmilyen jogcímen nem tarthat igényt.

A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben tartalmilag a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereseti kérelmének történő helyt adást kért. Arra hivatkozott, hogy a bíróság megsértette a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat, mivel - a felülvizsgálati kérelemben részletezett - bizonyítékokat nem a maguk összességében értékelte, és ez vezetett arra, hogy téves jogi következtetésre jutott. Szerinte a jogerős ítélet sérti a Pp. 221. § (1) bekezdését is, figyelemmel arra, hogy a felszámolási eljárás előtt az elsőfokú eljárásban vállalta egy független igazságügyi szakértő által az elvégzett munkálatok feltárását, és azok költségvonzatának megállapítását. Az elsőfokú bíróság azonban e bizonyítási indítványát elutasította, és rákényszerítette a költségesebb igazságügyi szakértő kirendelésének indítványozására, ugyanakkor bizonyítási indítványa elutasításáról az ítéletben nem rendelkezett.

A felülvizsgálati kérelemben külön kifogásolta, hogy a bíróság nem vette figyelembe, hogy az átalánydíjas vállalkozói díjban való megállapodást kizárja az a tény, hogy számos pótmunkát végzett el a tervekben vállalt munkákon felül. Utalt arra is, hogy a számlák óra- és anyagszámlálásokon alapultak.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból - az ügy érdemi elbírálására kihatóan - nem jogszabálysértő.

Megalapozottan kifogásolta a felperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy a jogerős ítélet szerint a vállalkozói díj átalánydíjban került meghatározásra.

A vállalkozási szerződés lényeges kellékei közé tartozó díj meghatározása alapvetően két módon történhet, átalánydíjas megállapodással, vagy tételes utólagos felmérés kikötésével. Átalánydíjas a szerződés, ha a vállalkozói díjat végleges

jelleggel, egy összegben, átalányáron kötik ki. Ilyen esetben a szerződés teljesítése után a szerződésben kikötött vállalkozói díjon felül csak a tételesen bizonyított, igazolt pótmunkák ellenértéke számolható el (a felülvizsgálati kérelemben jelzett pótmunkák kérdése tehát nem elhatároló ismérv a vállalkozói díj két fajtájának meghatározásánál). A vállalkozói díj meghatározásának másik tipikus esete, amikor a felek a szerződésükben utólagos tételes elszámolásban állapodnak meg. Ilyenkor az építési jellegű vállalkozási szerződésben egy összeget ugyan rendszerint meghatároznak, rögzítik azonban azt is, hogy a vállalkozó a végleges számlázandó vállalkozói díjat milyen számítási mód alapján határozhatja meg. Ez esetben a szerződésben rögzített vállalkozói díj lényegében tájékoztató irányár, valójában a ténylegesen elvégzett, igazolt és indokolt munkatételek szerződésben rögzített módon való elszámolása határozza meg a ténylegesen fizetendő vállalkozói díj összegét.

Miután a peres felek közötti módosított vállalkozási szerződés a felperes részére járó vállalkozói díj összegét m^2 -kénti meghatározott díjtétel felszámolásával tette lehetővé, ez a díjmeghatározás a tételes, utólagos elszámolás egyik módja. (Ugyanígy tételes az elszámolás, ha a felek közötti megállapodás a teljesített munkaórák számára figyelemmel kerül kalkulálásra.) Helyesen tehát nem átalányáras díjmeghatározással jött létre a peres felek közötti vállalkozási szerződés, ennek a tényállásbeli pontatlanságnak azonban a jogvita érdemi elbírálására az alábbiak miatt nincs kihatása.

Megalapozott a bíróság azon következtetése, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg, hogy a felperes az általa vállalt munkák mekkora hányadát végezte el. A perbeli esetben a ténylegesen elvégzett munka mennyisége és a készségi fok olyan szakkérdésnek tekinthető, amit tanúvallomásokkal igazolni nem lehet, így pusztán a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott tanúvallomások eltérő értékelése sem vezethetne a felperesi tényállítások bizonyítására e körben, így erre tekintettel a jogerős ítélet nem jogszabálysértő. A bíróság ebben a körben a felmerült bizonyítékokat helyesen mérlegelte, azok okszerű, logikus mérlegelésével iratellenesség nélkül állapított meg tényállást, így a jogerős ítélet a Pp. 206. § (1) bekezdését nem sérti.

A Pp. 221. § (1) bekezdése előírja a bíróság számára ítélete megindokolásának kötelezettségét. A felperes sem vitatta a felülvizsgálati kérelmében, hogy igazságügyi szakértő kirendelését tényállításai alátámasztására nem kért. Miután a perben releváns kérdések elbírálásához olyan különleges szakértelemre lett volna szükség, amellyel a bíróság nem rendelkezett, az erre történt megfelelő előzetes tájékoztatást követően tett nemleges felperesi előadást követően a bíróságnak a bizonyítási kérelem elutasításáról

rendelkeznie nem kellett. A peres eljárásban a felülvizsgálati kérelemben körülírt „nem igazságügyi szakértővel történő olcsóbb szakvélemény” készítésének lehetősége nem áll fenn, ilyen bizonyítási eszköz az eljárásjogi szabályok között nem szerepel. A felperes magán szakértői véleményt pedig nem bocsátott a bíróság rendelkezésére.

A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében kötelezte a felperest az alperes ÁFA-t is magában foglaló ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

A pervesztes felperes az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdésére tekintettel az őt illető illetékeljegyzési jogra figyelemmel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, valamint 15. § (1) és (3) bekezdése alapján köteles a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére.

Budapest, 2014. március 19.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró